

27-ше (3467) №,
2020 ий 4 июль,
шуматкече.

Шогно эл, поршнек да чин берг!

Будь готов/

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Палыме лийза: 1-ше номеран Шернур школын кадетско-пограничный 8-ше классшым тунем пытaryше Костя ИВАНОВ. Тиде школ Совет Ушем Герой А.М.Яналовын лүмжым нумалеш. Рвезе – «Верность» военно-патриот клубын чолга участникше. Тений Мустай школ пелен кадет-влаклан эртаралтше районысо слётышто сенышыш лектыныт. Костя республикаште эртаралтше «Яналов лудмаште» «Марий калыкын историйже» сүретше дене 2-шо верым налын. «Мы за ЗОЖ» плакат-влак, «Стоп-кадр» районысо фотографий-влак конкурсышто «Свеча» пашаже дене сенышыш лектын. Районысо «Опыты и эксперименты» конкурсышто онай опытшо дене 1-ше вер дене палемдалтын. Рвезын ший ГТО значокшо уло.

Лудса:

Сар жапыште?
йоча-влак мом ыштеныт?
Сенышмашым күзэ лишемде-
ныт? Тидын нерген
лудса.

3

Марий Элъисе «ЗУМ»
киностудиийн кок фильмже
всероссийский конкурсш-
то сенышыш лектын.

4

Чайнворд конкурснам
иктешленна. Кё сенген,
пален налина гын, лаштык-
нам шергалза.

5

В.Богомоловын
«Дивизий» ойлымашыжым
лудаш темлена.

6

ПОДПИСКЕ

«Ямде
лий» газет-
лан кажне
тылзын 15
числа марте
возалташ лиеш.

Ак – 346 тенгеат 62 ыр.
Подписчик-влак коклаште лоте-
рейым эртарена. Эн кугу
пöлек – электроконга. ПОД-
ПИСКЫМ ыштыза да квитан-
цийжым але копийжым
редакцийшке колтыза.

Индекс – П4696.

Рекламе.

Фотоң школалың архивине тұғындағы

Снимкыште: Юлия УСОВА (Марий Турек школ) «Шочмо вер» мурым мура.

Йырым-йырысе средам аралыме түнямбал кече вашеш Марий Элъисе агитбригада-влак коклаште увертарыме республикисе ролик конкурс иктешлалтын. Тений тудын темыже «Марий кундем - шочмо кундем» лийын. Чылаже 8 школ ушнен. Марий Турек школын «Берендей» команды же сенгыш лектын. Тунемше-влак роликым флешмоб эстафете формат дene войзенит. Марий кундемым моктен, тудым аралаш күлмө нерген ойленыт, почеламутым лудыныт, мурым муреныт. 2-шо верыште - Марий Турек районысо Нартас школ, 3-шо верым Шернур районысо Марисола школа налын.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Тунемаш чарак ок лий

Ончықыжым түрлө чер кумдан шарлыме годым школышто тунемше-влакым онлайн тұныкташ тұнальыт.

- Ий еда шыжым да шошым нерге чер кая. Южгунам пел класс мөнгыштө шинча. Нуно тунемаште нимогай нелылықышынышт логал маңын, урокын эртыймыжым онлайн ужын да тушко ушненат кертыт. Тиде системым мучаш марте шоныман. Тудым илышиш шындараш, мутат уке, икмияр ий күлеш, - ойлен Ресобрнадзорын вуйлатышызын сомылжым жаплан шуктышо Анзор Музав.

**Россий просвещенийын
министрже Сергей
Кравцовын мутшо почеш,
у тунемме ий
1 сентябрьыште түнгалиш.**

Историйым шергалына

7 июль Российской империи Воинский чап кече семын палемдалтеш. Руш-турко сар годым (1768-1774 ийла) 1770 ий 5-7 июльышто руш эскадр Турцийин касвел серысе Чесменский бухтышто турко флотым кырен шалатен. Чесменский кредалмаште руш флотым граф Алексей Орлов вуйлатен.

Варенным шолтена
Кенеж - эн сылне пагыт. Олықышто снеге, мёр күмбә жапым вучен шуктышым. Мен авам дene емыжым кажне ийин погена. Олықыш миен шумеке, пушкиш торашке шумеш тамлын ўпшалтеш. А тамже могай! Умшашет шула. Поген кондена да телылан тутло варенным шолтена.

**Анна АНДРЕЕВА.
Күжәнгер,
Тошто Йүледүр.**

11-ше клас-сым тунем пытарыште выпускник-влак тентече географий, литературу да информатике дene ЕГЭ-м кученит. 6,7 июльышто руш ийлме дene, 10 июльышто математике дene экземенем сдатлаш түнгалит.

«Образование» нацпроект почеш Козьмодемьянск школа-интернат технологий уркым эртараш ургымо, столярный, йолчием мастерской-влаклан у оборудованийым, мебельным, тунемме пособий-влакым налын. Тидлан шым миллион утла тентем ойырымо.

«Символы России. Великая Отечественная война: подвиги фронта и тыла» всероссийский конкурс ушныза. Тушко 10-16 ияш ўдыр-рвезе-влак пашаштым колтен кертыт. Нуно Кугу Ачамланде сар жапыште ыштыме кумдан палыме подвиг-влак нерген йодыш-влакым ямдылышаш улыт. 11 октябрь марте колтен шуктыман.

Кугу Ачамланде сар нигём чаманен оғыл. Шучко пагытыште илыше изижат-кугужат, самырыкшат-илалшыжат «Чыла - фронтлан! Чыла - сенымаш верч!» ўжмаш дене иленыт. Йоча-влакат ѡрдыжеш кодын оғытыл. Война годым күшшө икшыве-шамыч шке вачўм-бакышт күгүен-влакын сомылыштым пыштеныт. Марий кундемысе пионер ден комсомолец-влак фронтлан чот полшеныт.

1946 ий 27 декабрьысে XVII областной комсомол конференцийын докладше гыч:

«Пионер да комсомолец-влак 109 түжем кисетым, нершовычи м партизан да боец-влаклан

Йошкар Арми-

йыши колтеныт. Республикасые школла гыч 1646 посылке фронтыш каен. «Мариец» янда завод пеленысе школ гыч туныктышо ден тунемше-влак госпитальыш да фронтыш 186 посылкым колтеныт. Сылнымут лите-ратурым поген колташ тунемше-влак шке таратеныт. Сар кайыме жапыште комсо-мол организаций да тунемше-влак деч гос-питальлашке 16403 книга миен».

Йошкар-Оласе 10-шо, 9-ше, 6-шо, 7-ше да 4-ше №-ан школлаште тунемше-влак кенеж каникул жапыште колхоз пасушто, строй-кышто, каучукым да пүым ямдылымаште пашам ыштеныт.

1941 ий 25 июльлан 1100 утла тунемше колхоз пасушто тыршен. Кенеж пагытыште 20120 йоча колхозышто пашам ыштен. Республикасын 65511 гектарыштыже шўкшу-дым сомыленыт.

У Торъял районышто йоча-влак 170 гектарыште шурным, 73 гектарыште йытыным погеныт.

Морко районысо школлаште тунемше-влак 1942 ийште 7135 кечидарым ыштеныт, 2588 тонн парентым,

Татарстан Республика Аг-рыз район Буймо школ гыч Вася ПАЖБЕКОВ тыгай са-молёт ден танкым ыштен.

Марий иләндө - сар жапыште

Тулан йоча пагыт

96 гекта-рыш-те шурным погеныт.

**2020 ий -
Шарнымаш да
чап идалык.**

Килемар районышто тунемше-влак 234 пачам, 57 сёсна-игым онченыт. 1941 ий 12 августышто лекше «Марийская правда» газет тыге возен: «Звенигово районысо «Долгая старица» чодыра участкын пашаенже-влакын погынымашкыш имне ончышын 14 ияш ўдыржё Лида Мара-санова 200 тен-геаш облигацийым кон-

ден: «Тиде облигацийым мыланем ачам пöлеклен, да мый тудым оборонын фондышкыжо пүэм», - каласен». 1941 ий июльышто 6-шо класс деч вара шуко ўдыр-рвездым фабрично-заводской (ФЗО) да ремесло школлаш тунемаш погеныт. Йошкар-Олаште ятыр военный завод да предприятий верланен. Йоча-влаклан күчкүй жапыште станок дене пашам ышташ тунемаш пернен. Нуно күгүен-влакым алмаштеныт.

1942 ий 31 январьште лекше «Марийская правда» газетыше 16 ияш Шура Андриахина тыге сёрен возен: «Шочмо кундемлан пайдам кондаш манын, лачымын да ёрканыде пашам ышташ мутым пүэм». Николай Буюнов йод-маштыже серен: «Токарылан тунемнem. ФЗО-м тунем лекмеке, производствышто Стаханов семын талын пашам ышташ түнделам». Игорь Бобков возен: «Мый шочмо эллан пайдам кондынem, сандене пашазе ешиш ушнынem». Кажне йоча фронтыш каяш ямде лиийн. Каждын пашаже сенымашым лишемден.

**«Листая страницы войны»
книга негызеш
Е.ИВАНОВА ямдылен.**

«Память» отряд полшен

Күгезе кочамын шольыжо Роман Константинович Ясов Марий Турек район Ошламучаш ялеше шочын. Кугу Ачамланде сар деч ончыч Марий Пыламарий школынын директоржылан пашам ыштен. 17-шe стрелковый дивизи-йын 1314-шe стрелковый полкыштыжо старший писарь лийин. 2007 ий марте увер деч посна йомын манын шоненна. «Память» поисковый отрядын полшымыжлан кёра күшто тойимо нерген пален налынна.

Миша ИБРАЕВ.

Күжэнер школ.

Сенымашлан - 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 4 июль

2020 ий –
Шарнымаш да
чап идалык.

Война чарнымеке, Берлиныште

Эшे коклан пудештыт верын-верын
Йышт шылын кодшо щучко мина-влак.
Шикшан кава коеш йырващ чеверын –
Йўла Берлин. Пожар йолга умбак.

Йыр кермыч, кё – палаш ок лий
уреым,

Танк-влак ўмбак ошма, пурак велеш.
Война чарнен! Мотор май кече семын
Рейхстаг ўмбач ал знамя лойгалтеш.

Мурат гвардеец-влак, покшелне –
чал полковник,

«Днепро, Днепро», – шарла йыр
Шпree дек,
Шенгелне кодыныт Сталинград да Ровно,
А ончылно – мир кече,
а корно – мёнгö век!

Бот, энгертен йошкар ыресан
машина воктеке,
Ефрейтор ўдыр ўшым тёрлата,
Вара, ала- мом шарналтен, торашке,
Эрвек ончал, гитарым пералта.

А кё пала, ты ўдыръен күшечын?
Но струна мурым, чытырналт, викта.
Шаланыше Берлин урем покшечын
Шернур вел муро чонышко вита...

МЯКИМОВ.

Морко, Купсола.

Күгешнем

Мыйын күгезе кочамын лўмжё – Василий Константинович Элмееев. Тудо Морко районысо Кугу Шале ялеш 1924 ий 29 декабрьыште шочын. Фронтыш каен, разведчик лийын. Пелашыж дene вич икшывым ончен күштенин: Виктор, Вячеслав, Валерий, Сергей, Нина, Валентина. Мый тудын дene күгешнем.

Валерия ПЕТРОВСКАЯ.

Конкурс

Кугу

Ачамланде сарыште сенъымылын 75 ий теммилан пöлеклалтше «Сарын кышаже – түкимынын пöрымаштыже» шымлыме паша конкурсым иктешлене. **Волжский район Пётъял школ гыч Иван КОШАЕВ** (вуйлатышы же – Л.В.Кошаева) ден Морко район Энерсола школын тунемшыже

Ксения БУТЕНИНА (вуйлатышы же – М.А.Бутенина) сенъыштылымаш дene ойыртемалтыт. Сенъиш-влакым редакцийште пöлек вуча.

Сенъимашлан – 75 ий

Сенъимаш

Фотом киностудийн
архивише тый наалме.

КОК ФИЛЬМ

Марий Эл Республикасе «ЗУМ» йоча киностудий «Всё для фронта, все для победы!» всероссийский конкурсшто сенъыштылектин. Конкурсыш кок документальный фильмым колтеныт. Фильм-влакын режиссёрышт Михаил Долгоруков ден Иван Еропов ульт.

– «Когда началась война» фильмыште студийин участникше-влакын родо-тукымышт сар годсо ильш нерген каласкалат. Тунам кутыенг-влаклан веле оғыл, йоча-шамычланат неле лийин. Тидын нерген фильмыште ойлалтеш. Кокымшо пашана «Экспедиция «Фронтовики» маналтеш. Йоча-влак еш архивым шымленйт, историй дene келгын-рак палыме лийыныт. Йоча-влаклан ачавашт полшеныт. Түшкä паша сенъимашке шуаш полшен, – каласкала студийим вуйлатыше Елена Спиридовна.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Связист лийын

Күгезе кочам Александр Егорович Михеев 1912 ийыште Кужэнер район Рушплак ялеш шочын. Кугу Ачамланде сар түгальме годым 29 ияш лийын. Сар деч ончыч кочам колхозышто пашам ыштен. Мёнгыштык жо пелашыж ден кок изи икшывыже кодыныт. Александр Егорович сарыште связист лийын, сержант марте күшкүн. «За отвагу» медаль дene палемдалтын. Сар гыч 1945 ийыште пöртүлүн.

Илья АЛЕКСЕЕВ.

Кужэнер школ.

Факт

Марий кундемыш сар жапыште 40 түжем наре еңым, 26 йоча-пöртүн воспитанники-влакым эвакуироватлен кондыло.

Лўм: Лида Вашкевич.

Шочын: пале оғыл.

Подвиг: Лида ачажын вуйла-
тыме коммунистический подпольный груп-

пин разведчикше лийын.
Ачаж деке партизан-влакын
толмышт годым капка вокте-
не дежуритлен. Листовкым
возаш кагазым кычалаш пол-
шен, поезд дене станций гыч
станцийш партизан-влаклан
уверым коштыктен. Шем сум-
кашкыже гранатым пыштен,
мландышүй дене петырен,
фашист пост гоч партизан-влак-
лан взрывчаткым луктеден.

Чап: «Партизану Отечественной войны»
медаль дене палемдалтын.

Л.Вашкевичын шем сумкада да йошкар
пионер галстукшо Гродно оласе историй да
краеведений тоштерыште аралалтыт.

Факт

**Марий кундемыссе йоча-
влакын погымо оксашиб дene
«Марийский пионер» танкым,
«Марийский пионер» самолётным чонымо.**

«Курымашлык полк»

Кажне ийын ме, Унчо
школышто тунемше-влак,
«Курымашлык полк» акци-
йыш ушнена. Тений тудо
онлайн эртаралтын. Ме ко-
чанан фотографийшт дene
войзалтынна. Мыйын кугезе
кочамын лўмжё – Иван
Степанович Степанов. Тудо
Кугу Ачамланде сар
жапыште Ижевск оласе
оружийым ыштыши заво-
дышто тыршен. Тыге
сенгымашым лишемдаш полшен.

Морко район.

Мемнан кугезе кочанан
лўмжё –

Дмитрий Фё-
дорович Андреев (**снимкиши-
те**). Тудо 1926 ийыште
Кужэнгер район Пургаксола
ялеш шоцын. Кугу Ачамлан-
де сар түнгалим годым кочам
15 ияш лийын. Сарын икым-
ше кечинжалк пёръен-влак
фронтыш каенит. Садлан
кугезе кочаналан эр тыч кас
марте колхозышто тыршаш
логалын. 1943 ийыште 17 ияш
рөвзэм

Шарнен илена

фронтыш колтенит. Эн
ондак тудо Мёндир
Эрвелне служитлен, вара –
Йүдвел Корейште. Младший сержант марте
кушкын. «За освобождение Кореи», «За муж-
ество» медаль-влак дene палемдалтын. 1950
ийыште шочмо кундемышкыже пörтылын.
1962 ийыште ильш дene чеверласен. Кочай,
ме тый денет кугешнена да тыйым шарнен
илаш түнгалина.

**Илья ден Аня АНДРЕЕВМЫТ.
Кужэнгер, Шёдымарий.**

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 4 июль

Лийже тыныс

Ме Марина шўжарем дene
коктын #Голубь_мира

#мир_на_земле

флешмобыш

ушнышна. Кё-

гёрчен – ты-

ныслыкын ка-

йыкше. Түрлө

түсан порым

нална да сүрет-

лаш түнгалина

веле. Тыгайрак

сүрет лекте.

Түнгаште тек

эре тыныс ли-

еш. Мыланна

сар огеш кўл.

Тек йоча-влак

кажне кечылан куанен илат. Кёгёрчен-

шамычат йывиртэн чонгештылышт.

**Саша СТЕПАНОВА.
Волжский, Уппер.**

Конкурс

Чайнворд кон-
курсым («Ямде
лий», 2020 ий 9 май) иктешлена. Морко
район Коркатово лицей гыч Анастасия
ИВАНОВА ден Йошкар-Оласе 23-шо
номеран школ гыч Матвей ШЕВЕЛЁВ
чиң вашмутым эн ончыч колтенит.

Вашмут:

- 1.Тихомирова; 2.Ас; 3.Сурок; 4.Ковпак;
- 5.Космодемьянская; 6.Яналов; 7.Виноградов;
- 8.Волков; 9.Волгоград; 10.Дот;
- 11.Танк; 12.Кинжал; 13.Лайнер; 14.Рогатке;
- 15.Егоров; 16.Волынов; 17.Война;
- 18.Анциферов; 19.Волков; 20.Варяг;
- 21.Гранате.

Сенгыш-влаклан – 250 тенге тыч!

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

1941 ий төлөөдөр салтак-влаак коклаштиши ойлыштын, пүйто Ленинград воктенысээ Волховский фронтын Сибирь гыч сонарзевлаакын дивизийшт толын.

– Нуно шүдöө метр гыч урын шинчашкыже логалтат, – фриц-влаак коклаштиши ойленыт.

Лёдшын шинчаже шарлаштол:

– Нуно чонгештыше кармымат пуштын кертыт.

Совет салтак-влаак, дивизий, карме нерген пален налмеке, ятыр жап воштылыныт.

– Уло, тыгай дивизий уло, – ойленыт нуно. – Чыннак, Сибирь гыч. Чыннак, сонарзе улыт. Төве тудо, дивизий, – салтак Егор Петров ўмбаке ончыктеныйт.

Петров йывыртэн: кажне салтак нерген «тудо дивизий» манын огыт ойло.

Егор Петров чынжымак Сибирь гыч. Тудо тале сонарзе, моткоч туран лўйылтын. Волховский фронтынто 327-шэ стрелковый дивизийн 1100-шö стрелковый полкыштыжо служитлен. Тудо Якутий гыч. Егор – якут. Икмияр жап эртимеке, Петров Волховский фронтынто эн тале снайпер семын чапланен.

Фашист-влаак арамлан огыл Петров деч лўйынтын, арамлан огыл тудым сибиряк-сонарзе дивизий дene тангастаненыйт. Егор фашист-влаакын окопышти деке пеш лишке лишемын моштен. Ошкедыиме йўкшым тумнат колын огыл. Шкенжым моштен шылтен – тўлегенат шижиын огыл. Винтовко гыч туралўйкален. Фашистым ужын гын, садиктак йёрыктен. Снайпер Егор Петров шүдöө дene фашистым пытарен. Лач Петров гына огыл. Чапланыше ятыр снайпер Ленинград воктено шочмо элым тушман деч арален. Мас-

тарын лўйкалыше-влаак деч фашист түшкя чот лўйын. Окопышти гыч нерыштымат лукташ тоштын огытыл. Сузло (суслик) семын мланде көргыш пурен шинчыныт.

Петровын винтовкыжо ойыртемалтше – снайперский. Прицелже оптический. Салтак винтовкыжым эре эрыкten, ниялткален, шыматен. Пүйто тудо чонан, ильше.

1943 ий январь шуын. Петровын служитлыме дивизий моло часть-влаак дene пырля наступленийлан ямдылалтын. Икана салтак-влаак Петровын кидыштыже винтовкым огыл, а пулемётным ужыныт.

– Тиде мо тыгай? – йодыныт салтак-влаак.

– Пулемёт, – йолташыже-влаакым брынрак ончалын пелештен Петров.

– Тыланет молан пулемётшо? Тыйын лишыл йолташет – винтовко!

– Уке. Кызыт тудо жап огыл, – вашештен Петров. Вара умылтарен: тудо винтовкым, чынжымак, чот йёратса. Но винтовко дene ик фашистым гына пытарап лиеш. Обороно годым винтовко лач келшен толын. А ындыха наступленийш кайыман. Ик гана лўен колтымоден ончыко сенген каен от керт.

Наступленийште Петров пулемётчик лийин. Туштат тудын снайпер усталыкше палдырнен. Кок кече жапыште ятыр фашистым пытарен.

Йолташыже-влаак Петров дene кугешненыйт. Ойленыт:

– Чынжымак, мемнан полкыш угыч у дивизий толын.

Петров аптыранен, ёрмалген, чеверген: кажне салтакым дивизий дene огыт тангастане.

**Л.ГРИГОРЬЕВА кусарен.
Ф.ЛЕБЕДЕВАН сүретше.**

Владимир БОГОМОЛОВ ДИВИЗИЙ Ойлымаш

Ойлымаш почеш йодыш-влаак:

1. Егор Петров могай калык гыч лектын?
2. Совет салтак-влаак молан ятыр жап воштылыныт?

3. Егор Волховский фронтынто молан чапланен?

4. Петров винтовкыжым молан пулемёт дene вашталтен?

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 4 июль

Печать да массовый коммуникаций шотышто федерал агентствын окса полышынж дene лукмо.

Мастар кид

Пидме
нарынче
шүртö
гыч тыгыз
гай чы-
вигым

ыштен ончыза. Парадам мы-
ланна войзен колтыза.

Сүреттүм чылгане.

Индекс: П4696.
Тираж 900 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Түн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdeii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайттар адресше:
ямделий.рф

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий
Эл Республикасын күлтүр, пе-
чинат да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве, «Ямде
лий» газет» күгүжаныш уни-
тарный казна предприятий.

Газеттим редакцияныште погы-
мо да версталыме, «Марий Эл
Республикасын Правительствин типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч савыктывме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Йёратыза пүртүсүм

Пүртүсна мемнан пеш сёрал:
Чевер кече да канде кава,
Ужар олык да чодыра.
Күш от ончал, чыла йытыра.
Пүртүснам мый моткоч

йёратем,

Изинек аралаш пеш тыршем:
Күштырам мый

пакетыш погем,
Чевер пеледышым шындем.
А йүштө телым кажне кечын
Кайык-влакым мый пукшем.

Ульяна ТАНЫГИНА.
Шернур, Ылым Рушэнгер.

Фотогом еш архив гыч наалме.

Могай энер?

Тиде энерын қужытшо – 204
менге. Тудо Марий Элтин икмиянра
районжо гоч йоген эрта. Татарстан
Республикамат ик менге наре «шерын»
лектеш.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Пеледме жап

Морко
район Корккатово
лицей гыч возат.

Кенежым канаш
сай. Но паша нергенат
мондыман оғыл. Шудо шумешке, пак-
чаште түрлө сомылым шуктена: шүкшудо
дene «кучедалына», вүдым шавена.
Кумыл күшнө. Шокшо гынат, чонлан сай.

Марианна КУШАКОВА.

Кенеж – пүртүс пеледме жап.
Олыкышто түрлө пеледыш мотор деч
мотор. Тыгай сылне олыкышко логалат
гын, шуко жап куанен ончет, чыла мон-
далтеш. Моторлык – кугу вий.

Даша ГРИГОРЬЕВА,
Карина КРАСНОВА.

Мый вуйшүдышым пидаш йёра-
тем. Тидлан түрлө пеледышым, шудым
кучылтам. Түрлө түс дene сөрастарет гын,
моторрак коеш. Вара акам мыйым сылне пүр-
түс лонгаште войза.

Олеся ВОЙКИНА.

Шернур, Эшполдин.

«Ямде лий» 2020 ий 4 июль

0+

Печатыш пүрмө жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
шыши түрлө лийин көртүт. Серыш-
влак мөңгеш оғыт көлтальт.
Ак – күтүрен көлшүмбө почеш.
Редакцийын да издательствин адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийин 70-ше идалыкше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

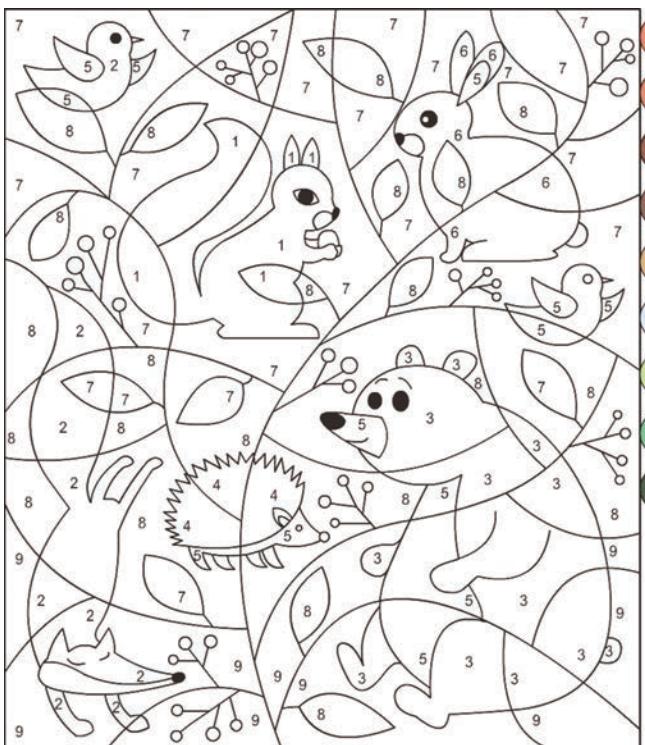
Конкурс

Пүртүс лонташте

Иктешлымашым
8 сентябрьшінде
ыштена.

Газетлан ПОДПИСКЫМ ыштеда гын, иканаште 200 йўқым ешарена. Фотографийден пырля квитанцийм сниматлен колтыза. Ешартыши 100 йўқым налаш манын, 89027382237 (Теле2) номершы 150 тентем пыштен, электрон подпiskым ыштыза.

$$\text{four leaf clover} + \text{four leaf clover} + \text{four leaf clover} = 15$$

$$\text{sun} + \text{four leaf clover} = 25$$

$$\text{sun} + \text{ladybug} = 23$$

$$\text{sun} + \text{four leaf clover} + \text{ladybug} = ?$$

Түшто-влак:

Чонешта –
кычкира, шинчеш – шып лиеш,
пуштат – вўретым йоктарет.

Чодыра покшельне
шўльё пучымыш
шолеш.

«Ямде лий» 2020 ий 4 июль

8

Кенежым чон пўртўс лонташке ўжеш. Чодырашке тўрлў емыж-саскам погаш коштыда, очыни. Ер, энгер воктене канеда. Йолташда-влак дene олыкышко юарлен модыда.

Фотографийда-влакым редакцийшке колтыза.

Паша-шамычым

https://vk.com/yamde_lii тўшкаш верандена. Эн шуко лайким погъиши сенъышши лектеш. «Келша»-м шындыше «Ямде лий – марла йоча газет» группын подписчикше лийшаш. **Пёлек – смарт-шагат.** Снимкыште: Миша ВИНОГОРОВ (Звенигово район, Кожласола).

Физкультминутка

Изи танга

Пўрткайык физ-зарядкыш лектын, Таче тудо йўршын шкетын. Ийр ончалын савырна, Капше модын тарвана. – Чик-чирик, чик-чирик, – Йонгалтеш тораште йўк. Куанен изи танга. Кумылым нўлта мемнан.

Н.ИЛЬИНА
Волжский, Карай.

Ребус

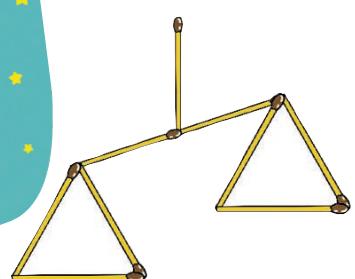
Рвезе лўмым палыза.

Ойиртем-влакым муз.

Изи тигр ача-
жым йомдарен.
Тудлан корным
муаш полыша.

5 шырпе пырчым верышт дene вашталтен, висам тўремдиза.

Интернеттесе сўрет-влакым кучылтмо.